

201600587
Zorginstituut Nederland

- 8 SEP 2016

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Pakket

Eekholt 4
1112 XH Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 89 59

Contactpersoon

0530.2016107073

Datum 6 september 2016
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2016101552

Onze referentie
2016107073

Uw referentie
G47 201600587

Uw brief van
3 augustus 2016

Geachte voorzitter, commissie,

Inleiding

U hebt op 3 augustus 2016 aan Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van bedbeschermende onderleggers die voor verzekerde gebruikt worden op het hoofdkussen voor bescherming tegen speeksel en braaksel, in bed vanwege diarree en harde ontlasting, en in de badkamer in geval van diarree.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog.

Het Zorginstituut brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzekerde aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Toepasselijke zorgverzekering

In dit geschil zijn de volgende bepalingen van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering van belang.

- Artikel B.17 van de zorgverzekering omschrijft de aanspraak op hulpmiddelen met verwijzing naar de Regeling zorgverzekering (Rzv) en het Reglement Hulpmiddelen, behorende bij de zorgverzekering.

- De aanspraak op bedbeschermende onderleggers is geregeld in de artikelen 2.11 en 2.17 Rzv.
- Het Reglement Hulpmiddelen stelt nadere voorwaarden aan het verkrijgen van hulpmiddelen.

Zorginstituut Nederland
Pakket

Datum
6 september 2016

Onze referentie
2016107073

Toelichting op de artikelen 2.11 en 2.17 Rzv

Volgens artikel 2.11 Rzv "uitwendige hulpmiddelen te gebruiken bij urinelozing en defecatie", zijn beschermende onderleggers geen te verzekeren zorg, tenzij er sprake is van een bijzondere individuele zorgvraag (derde lid, sub e). Volgens de toelichting op dit artikel is het gebruik van beschermende onderleggers in het algemeen niet nodig in combinatie met lichaamsgedragen incontinentiematerialen. Om deze reden zijn deze onderleggers uitgesloten van de te verzekeren prestatie, tenzij sprake is van een bijzondere individuele zorgvraag. Dit geeft zorgverzekeraars de mogelijkheid om in uitzonderingsgevallen toch de verstrekking van onderleggers toe te staan. Het gaat dan om situaties waarbij dusdanige hygiënische problemen ontstaan, dat die alleen met het gebruik van onderleggers zijn op te lossen.

Artikel 2.17 Rzv betreft hulpmiddelen die samenhangen met verzorging en verpleging op bed. Volgens het eerste lid, sub h van dit artikel is er een indicatie voor bedbeschermende onderleggers als het verlies van bloed en exsudaat dusdanige hygiënische problemen oplevert dat deze slechts door het gebruik van een bedbeschermende onderlegger kunnen worden ondervangen.

Medische beoordeling

Voor een medische beoordeling van het geschil heeft de medisch adviseur van het Zorginstituut kennisgenomen van de stukken. Op basis van het dossier deelt de medisch adviseur het volgende mee.

Gebruik onderlegger als hulpmiddel bij defecatie:

Verzoekster (de moeder van verzekerde) geeft aan dat de onderlegger gebruikt wordt bij het manueel verwijderen van ontlasting wanneer verzekerde harde ontlasting heeft. Daarnaast heeft verzekerde veel last van diarree, die dan langs de zijken van de luier eruit spuit.

In het verslag van het huisbezoek op 26 januari 2016 van de regioverpleegkundige en het advies van de adviseur van verweerder van 7 april 2016 wordt hier niet op ingegaan.

Zoals hierboven beschreven kan een zorgverzekeraar in geval van een bijzondere individuele zorgvraag de verstrekking/vergoeding van onderleggers toch toestaan. Het gaat dan om situaties waarbij dusdanige hygiënische problemen ontstaan, dat die alleen met het gebruik van onderleggers zijn op te lossen. In een eerder advies (zaaknummer 2015042990, uw kenmerk G99201402516, bindend advies van 1 juli 2015) werd als voorbeeld van een bijzondere zorgvraag genoemd het gebruik van clysma's en manueel defecatie verwijderen (het handmatig, door rectaal toucher, verwijderen van ontlasting), indien daarbij ernstige, alleen met gebruik van onderleggers op te lossen, hygiënische problemen ontstaan).

In geval van verzekerde is mogelijk sprake van manueel defecatie verwijderen op de momenten dat de ontlasting hard is, met daarbij verlies van bloed. Het lijkt niet (alleen) te gaan om het neerleggen van de ontlasting op de

onderlegger, zoals verweerder in de brief van 20 april 2016 aangeeft, waarvoor inderdaad alternatieven zijn. In hoeverre hierbij sprake is van dusdanige hygienische problemen die alleen met het gebruik van onderleggers zijn op te lossen, of dat bijvoorbeeld ook het lichaamsgedragen incontinentiemateriaal hierbij zou volstaan, is uit de voorliggende gegevens niet duidelijk. Ook is het, gezien de door de verzoekster beschreven lekkage van diarree langs de luier, de vraag of verzekerde, in geval van diarree, beschikt over adequaat lichaamsgedragen incontinentiemateriaal.

Zorginstituut Nederland
Pakket

Datum
6 september 2016

Onze referentie
2016107073

Een en ander moet nader onderzocht te worden. Als uit dit nader onderzoek blijkt dat verzekerde voor de problemen met defecatie uitkomt met het huidige of eventueel ander lichaamsgedragen incontinentiemateriaal, dan is er geen aanspraak op beschermende onderleggers. Als verzekerde niet uitkomt met lichaamsgedragen incontinentiemateriaal en er ook geen adequate alternatieven zijn, dan heeft verweerder op grond van art. 2.11 Rzv de mogelijkheid om beschermende onderleggers toch te vergoeden.

Voor wat betreft het gebruik van een onderlegger in de badkamer, zijn er alternatieven, zoals afdrogen/aankleden in de doucheruimte zelf en/of het gebruik van een (kunststof, eventueel van antislipmateriaal voorziene) afwasbare badmat.

Gebruik onderlegger op hoofdkussen:

Zowel uit artikel 2.11 als uit artikel 2.17 Rzv volgt dat er geen grond is voor vergoeding vanuit de basisverzekering van een hoofdkussenbeschermende onderlegger voor het opvangen van *speeksel en braaksel*. Bij het opvangen van speeksel en braaksel gaat het immers niet om urinelozing en defecatie en evenmin om het verlies van bloed en exsudaat.

Juridische beoordeling

De vraag die beantwoord moet worden is of verzekerde in dit geval aanspraak heeft op de aangevraagde bedbeschermende onderleggers.

Gebruik onderlegger als hulpmiddel bij defecatie:

Het Zorginstituut heeft kennisgenomen van de stukken.

Gelet op het advies van de medisch adviseur en de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering, is het Zorginstituut van mening dat niet zonder meer vaststaat dat verzekerde wel of niet aanspraak heeft op de bedbeschermende onderleggers vanwege een bijzondere individuele zorgvraag als bedoeld in artikel 2.11, derde lid, onderdeel e, Rzv. Met inachtneming van de opmerkingen die de medisch adviseur hierover heeft gemaakt, moet nader onderzoek worden verricht naar de vraag of verzekerde beschikt over adequaat incontinentiemateriaal en of er dusdanige hygienische problemen zijn dat die alleen met het gebruik van onderleggers zijn op te lossen.

Wel kan verweerder in redelijkheid tot de conclusie komen dat verzekerde geen aanspraak heeft op een bedbeschermende onderlegger voor gebruik in de badkamer vanuit de basisverzekering, nu er alternatieven zijn.

Gebruik onderlegger op hoofdkussen en badkamer:

Gelet op het advies van de medisch adviseur en de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering, is het Zorginstituut voorts van oordeel dat een

hoofdkussenbeschermende onderlegger voor het opvangen van speeksel en braaksel geen te verzekeren prestatie is. Verzekerde kan hierop daarom geen aanspraak maken.

Advies van Zorginstituut Nederland

Gelet op al het voorgaande raadt het Zorginstituut u aan om verweerder nader onderzoek te laten verrichten met inachtneming van het vorenstaande.

Hoogachtend,

Zorginstituut Nederland
Pakket

Datum
6 september 2016

Onze referentie
2016107073